

Zulu metal
work. K24 / 5

s184

A13/9/5

O.J. Nzula

1.

15

Ancestor worship.

Khale Sikwembu lešhi vantima a va ši gandela a ši tele, Vanwani a va gandela (a) Sitalala (b) Vanwani minkanyi (c) Vanwani tihomu ku fana ni nkuzi ya homu kumbe ntšele.

2. (d) Vanwani a va teka tihuku to basa na timbuti va endla ha tona timhamba ti thama e mathanwini ya va kokwa wa va kokwa wa hina. Hi tona timhamba leti a vati phahla ngopfu vona.

A kuri na ku thetha kumbe ku phahla kanwe hi lembe. Ku sekiwa byalwa ku tlhaviwa na timbuti ngati ya kona yiri yona yi yisiwaku a magandelweni ya kona tsinwe va fole va ya Phahla kumbe ku thetha kuri. Kari ku tšheriwa sibyalwana na singatana va sifodyana a hansi ka sinkanyana kumbe sitalala vari kari va khuza mavito ya va kokwa wa va kokwa wa hina lesaku mintiro na mavito ya vona ha ha si hlayisile a hi se si tsukumeta.

3. Tani hi loko muhedeni a vabya sinene a tsanda tinanga hikwato ku nwi thungula a hanya a ku vuriwa lesaku u na sikwembu kumbe mandlhozi ya va kokwani wa hi hina. A vaya vengeleni va ya nwi savela.

Palu, lopa, ujeti na rigidawa lesaku a ta boha sona na tingoma ti tshayiwa. Muvabya ari ngetisiwa ku yima a endla mathalathala a tshina hambi ari ku suhi nofa a fanele ku ringeta.

4. Loko kona o kala o ringeta si tanana na sikwembu sa kona huma a va tsaka ngopfu a va khutale sinene ku tshaya tingoma lesaku muvabyi se u ta hola a va khoma hi ku themba loku kuhe kunene ku themba ka vona si endleka. Muvabyi a hetisiwa masiku mambiri kumbe manharu a nga dyi tšhumu endhako ka sona a ta nyikiwa sakudya. Endhaku ka sona a ta thwasisiwa hi vanwani va tshila kumbe vangoma. Loko ari wansati va sungula ku nwi hore wisisi a hakarisiwa sithungulu a mmirina totiwa na tsumani a nhlokweni nale mmirini sithama si nga ha tivikani. Loko ari wanuna yena a nga totiwi ntshumu.

5. Khale vantima kholwa ngopfu a tlhelweni ra valoyi, tinhlolo na sipuku. Noyi a vuriwa lesaku wa si kota kunghena hile

sihlungwanini sa yindlu a loya munhu a ndeni ka yindlu a etlele. Kutani loko munhu a vabya a va famba va hlahuva, ku yiwa lomu ku nga na va nwa nyamusoro lesaku va ta nwi femba ku kumiwa le'si nwi dlayaku na ku hlongola valoyi.

6. A kuri na ku kholwa kunwani leswaku va kokwa wa va kokwa wa hina va na matimba leswaku hi nga tshuki hi hambana na vona hi tlhoho va kuri loko ka ha ku velekiwa xihlangi a ndyango loko xi vila ngopfu na vusiku xi x cinisa mana wa xona vujelejele a nga etleri loko ri xa nimixo a ku vuriwa leswaku kokwa wa nwana a nga kokwa wa va kokwa wa hina u tile na vusiku ku ta tova nwana a lava leswaku hi ta nwi thya vito ra yena. Kutani vatswari va nwana va ta Gingirika va ya vengeleni ku ya swava mihivani ya kona. Ringe Palu, rigidawa, hopa na njeti kutani maswaka ya nwana loyi
7. ma vitanana ku sunguriwa ku tekiwa nwana a ya Phahliwa kumbe ku thethiwa a bohiwa na timhamba leti a nga xaveriwa. Endhaku ka swona nwana a thyiwa vito ra kokwa walewe kutani u ta miyela ku rila kakwe. Kikwembu le'm xi kulubumba ka vona i va kokwa wa va kokwa wa hina wa khale hi yena loyi nkulu a ganderiwaku. Hambi xilungu xi ngehenile hi matimba a hi vangani lava nga thika Kikwembu swa khale.

Hi mina Obed John Nzula

8.

Fishing

Ta ku Njovela kumbe ku Tlomutela ka Vantima.

I mhaka yo tsakisa kumbe ntlangu lowu nene. Ku hava nkulukumba na xihlangi hikwavo va fana. Ndi ta ranga ndi hlamusela hi timhaka ta la'vakulu va nga madoda kumbe makhehlwa va nwani va khehlile mubodi va nwani va hava. Vona loko va ya ku rhiyeni ka tinhlampfi va suka va lukile masole, kumbe ku maka Swinjovo va hisile neleta va yi khota yi hunduka xinjovo kumbe huka. Na swona va tala ku luka na swinwani swo phasa k ha swona kumbe ku ringela ha swona swi nga miteve loko wuri wunwe uteve. Wona wu tala ku vakeriwa lomu mikhulukhulwini laha mati ya tutumaka himatimba nomo wa kona wu langutisa laha mati ya humaka

sl84

9. kona. Ha-ka-nyingi nteve wu tiriswa loko ku hlotiwa tinhleti wu vekeriwaku lomu misokweni ya tona kumbe mabuduleni ya tona lomu ti nga tolovela ku tutuma ha kona. Loko ku rhiyiwile masole lawa kumbe matavala lawa a nga lukiwa hi ti harani kumbe tingoti. Vanwani va nghena a matini va bvindlusa kumbe ku bvindla mati lesaku tinhlampfi ti ta tshava ti tutumela a ma soleni. A nkarini ku phasiwa mindhungulu le'yi kulu, ngopfu ngopfu ku phasiwa mabawuri ti nga ti-nhlampfi ntšila le'ti kulu.
10. Loko masole a tele varingeli va nekaneka tinhlampfi ta vona va ti yisa a kaya ku siyiwa matavala na masole na minteve swi rhiyiwile. Ku ringela ka madoda sweswo. Kuna ndlela yinwani leyi yi tirhisiwaku hi mani na mani, i ku ringela ka loko ku nila mpfula le'yi kulu milambu yi tala swinene. Kutani loko mati ya tshukile tinhlampfi a ti voni vavasati vanhwanyani, vafana tswinwe ni vavanuna vanwani la' va vadele kumbe vukheta va.
11. Ku Tlomotela ta haya mahlweni
- Suka na midunca w. kumbe maduku ku ya kukuta tinhlampfi lomu ma fukwini ya nambu na lomu ukhulukulwini wa nambu kutani va vuya na tinhlampfi to tala swinene. Loko tiswekiwa ti endla maphaniphani na swibyi. Va nga hati koti nodya tihela. Leti to kota ti hunga na mabawuri se nkari wolowe to vengiwa kunene ti ta dyiwa ti phomile kumbe ku kwaswuka.
- Kuna ntlawa wunwani wa lava ntongo ngopfu ngopfu vafana. Vona va tala ku humanxina, kumbe Patironi va huma hi swi kwata ku famba va ringela hi swi njovo. Loko va suka a kaya va vonda mondo wu ku tee. Kutani va teka tinkoka na swinjovo swa vona va nga si sungula ku ringela va ranga hi ku ya ~~ixux~~ cela tiswikwa ku ta ringela ha tona. Hikuva na tona tinhlampfi ti randa ngopfu nyama ~~ix~~ hi yona nyama ya tona.
12. Vafana loko va peta tindovo ta vona a matini va ranga hi ku vulavulela va ku: "Dyela mungomu ngwani u nga tekeli ~~ix~~ vakhatlu-khatlu wo tekela ku miti." Nkari wolowo u ta kuma vafana va chivirika swinene nkari wolowo vo tlukutlela kunene. Swigetle, mindhungulu, va nwa tshukatswhukani, lomu ku nga na tihunga,

s184

12cont

tinhlampfi ntswila ko thama ku nga ha tivikani. Loko ti phasiwile ti tele ngopfu va pfunga no swavisa hi mali na tihuku.

Utlawa wo hetelela wa tikhomba, tithugamama na swi nhwanyetana le' swi tanana.

Vona ku ringela ka vona a va swi tivi ku tirhisa tihuka na swihukana kumbe swipereta leswi vafana va khotaku va endla swindovo. Vona swa vona ku tirisa maduku kumbe midunca va ku kuta kunene. Na yona ndlela leyi va kota ku phasa tinhlampfi ha yona.

Kambe Hosi Yesu loko a vulavula hi ta ku phasa tinhlampfi a vula ku phasa vanhu leswaku va ta tiva timhaka ta yena.

Hi mina lo' ntongo.

ENDS. S. 184.